

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ №75

Збірник
лабораторно - практичних завдань
з теми:
«Теорія бухгалтерського обліку»
з предмету: «Виробниче навчання»
для здобувачів освіти закладів П(ПТ)О
за професією:
4121 «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних»

Автори: Майстри виробничого навчання:

*Бойко Анна Євгеніївна,
Кісенко Наталя Миколаївна*

2020 р.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ.....	4
ТЕМА 1. ЗНАННЯ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА РОЛЬ ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	6
ТЕМА 2. ПРЕДМЕТ І МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	11
ТЕМА 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС.....	20
ТЕМА 4. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС.....	29
ТЕМА 5. ПЛАН РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	40
ТЕМА 6. ПЕРВИННЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ, ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ.....	46
ТЕМА 7. ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	56
ТЕМА 8. ОБЛІК ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ.....	62
ДОДАТКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	78

АНОТАЦІЯ

Збірник лабораторно - практичних завдань розроблено відповідно до вимог Державного стандарту П(ПТ)О та затвердженої робочої навчальної програми з предмету виробниче навчання за професією: «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних».

В збірнику висвітлена тема «Теорія бухгалтерського обліку», яка необхідна для засвоєння матеріалу та складається з таких підтем: знання видів господарського обліку та роль обліку в управлінні підприємством, предмет і метод бухгалтерського обліку, бухгалтерський баланс, рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис, план рахунків бухгалтерського обліку, первинне спостереження, документація та інвентаризація, форми бухгалтерського обліку, облік основних господарських процесів.

Кожна тема складається з практичної частини, питань для самоперевірки та контрольних тестів, які дозволять здобувачам освіти глибше та краще засвоїти вивчений матеріал.

Даним збірником можна користуватись під час проведення лабораторно - практичних занять викладачам спецдисциплін та майстрам виробничого навчання та для самостійного вивчення даної теми.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Професія - 4121 «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних»

Кваліфікація : обліковець

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
Виробниче навчання		
ОРБД 2.1	Теорія бухгалтерського обліку	102
ОРБД 2.2	Бухгалтерський фінансовий облік	162
ОРБД 2.3	Економічна діяльність та фінанси	18
ОРБД 2.4	Інформаційні системи і технології в обліку	60
ОРБД 2.5	Основи оподаткування	18
Всього годин:		360

Код модуля	Назва теми компетентності Зміст навчального матеріалу
Модуль ОРБД 2.1. Теорія бухгалтерського обліку	
ОРБД 2.1.1	Знання видів господарського обліку та роль обліку в управлінні підприємством Повинен вміти: класифікувати користувачів бухгалтерської інформації за їх інформаційними потребами; застосовувати облікові вимірники при опрацюванні бухгалтерських даних.
ОРБД 2.1.2	Предмет і метод бухгалтерського обліку Повинен вміти: групувати господарські активи та джерела їх утворення за їх складом, розміщенням, використанням та джерелами утворення і цільовими призначеннями; визначати застосування елементів методу бухгалтерського обліку у господарській діяльності підприємства. Практична робота: 1. Групування господарських активів за призначенням в господарській діяльності підприємства.
ОРБД 2.1.3	Бухгалтерський баланс Повинен вміти: групувати господарські активи та джерела їх утворення за їх складом; розміщенням використанням; визначати застосування елементів методу бухгалтерського обліку у господарській діяльності підприємства. Практична робота: 1. Групування господарських засобів за їх складом та розміщенням. 2. Групування господарських засобів за їх складом та розміщенням.
ОРБД 2.1.4	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис Повинен вміти: Відкривати рахунки бухгалтерського обліку; вести записи на рахунках за допомогою подвійного обліку; визначити сальдо кінцеве на активних і па пасивних рахунках; узагальнювати бухгалтерські дані і застосовувати типову кореспонденцію рахунків з найважливіших господарських операції; перевіряти правильність записів на рахунках за допомогою оборотної відомості за синтетичними рахунками; робити звірку синтетичного та аналітичного обліку.

	<p>Практична робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ведення записів на рахунках за допомогою подвійного обліку. 2. Скласти оборотну відомість та порівняти правильність записів по рахунках з визначенням кінцевого сальдо.
ОРБД 2.1. 5	<p>План рахунків бухгалтерського обліку</p> <p>Повинен вміти: застосовувати кодифікацію Плану рахунків і економічну характеристику рахунків для складання кореспонденції рахунків.</p> <p>Практична робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складання господарських операцій підприємств по активам капіталу та зобов'язань. 2. Застосування Плану рахунків для складання кореспонденції рахунків.
ОРБД 2.1.6	<p>Первинне спостереження, документація та інвентаризація</p> <p>Повинен вміти: Здійснювати реєстрацію документів бухгалтерського обліку, які надходять до відділу; систематизувати бухгалтерські документи; перевіряти та опрацьовувати одержані первинні документи за формою та змістом; комплектувати в хронологічному порядку документи після їх оброблення, нумерувати аркуші, складати внутрішній опис документів і передавати їх до архіву здійснювати документальне оформлення результатів інвентаризації та відображати їх в обліку.</p> <p>Практична робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запис реквізитів документів та опанування вимог до документів первинної документації. 2. Організація документообігу на підприємстві. 3. Інвентаризація, як складова бухгалтерського обліку, проведення інвентаризації касової готівки та інших грошових документів.
ОРБД 2.1.7	<p>Форми бухгалтерського обліку</p> <p>Повинен вміти: обирати форму ведення бухгалтерського обліку в залежності від форми власності і види діяльності підприємства, установи, організації; визначити номер облікового регістру для занесення відповідної інформації бази підприємства для автоматизації обліку.</p> <p>Практична робота:</p> <p>Правила ведення облікових регістрів підприємства, як в електронному вигляді та створення інформаційної бази підприємства для автоматизації обліку.</p>
ОРБД 2.1.8	<p>Облік основних господарських процесів</p> <p>Повинен вміти: складати кореспонденцію рахунків з обліку основних господарських процесів; готувати проміжні розрахунки для формування собівартості готової продукції, робіт, послуг; відображати на рахунках бухгалтерського обліку витрати, доходи і фінансові результати.</p> <p>Практична робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складати кореспонденцію рахунків з обліку постачання. 2. Складати кореспонденцію рахунків з обліку виробництва. 3. Складати кореспонденцію рахунків з обліку реалізації. 4. Відображати на рахунках витрати та доходи. 5. Визначення фінансового результату.

МОДУЛЬ ОРБД 2.1. ТЕОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ТЕМА 1. ЗНАННЯ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА РОЛЬ ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Метою заняття – засвоїти сутність видів і завдань бухгалтерського обліку та визначення в управлінні підприємством.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Дайте визначення бухгалтерському обліку, як науці?
2. Що є методологічною та теоретичною основою бухгалтерського обліку?
3. Який взаємозв'язок теорії бухгалтерського обліку з іншими науками та науковими дисциплінами?
4. Що собою являє господарський облік?
5. Які особливості бухгалтерського обліку?
6. Охарактеризуйте види господарського обліку?
7. Яка роль та місце бухгалтерського обліку в системі управління народним господарством?
8. Які вимоги пред'являються до бухгалтерського обліку?
9. Які облікові вимірники та межі їх застосування у бухгалтерському обліку?
10. Хто є користувачем облікової інформації?
11. Яке визначення суті бухгалтерського обліку в Законі України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”?
12. Які документи здійснюють правове регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1.1

Необхідно: визначити види вимірників, які використовуються в обліку, і записати їх у таблицю:

№ п/п	Назва цінностей, послуг та витрат праці	Види вимірників		
		натуральні	трудові	грошові

Дані для виконання завдання:

- 1) комп'ютери - 30 шт
- 2) трактори - 6 шт.
- 3) мука - 20 кг.
- 4) готівка в касі - 500 грн.
- 5) грошові кошти на поточному рахунку - 7000 грн.
- 6) мінеральні добрива - 800 кг
- 7) дизельне паливо - 500 л.
- 8) оплата послуг автотранспорту - 2000 грн.
- 9) підготовка комбайну до збирання - 18 нормо- год.
- 10) фарба - 6 кг
- 11) дошки соснові - 50 м³
- 12) відпрацьований робітниками час — 12 людино-днів
- 13) калькулятори - 15 шт.
- 14) акції – 12500 грн.;
- 15) депозити - 25 000 грн;
- 16) позика банку - 50000 грн.
- 17) робочий одяг - 20 пар.

Завдання 1.2

Необхідно: Які з наведених подій охоплюють оперативний, статистичний або бухгалтерський облік.

Дані для виконання завдання:

- визначення рівня продуктивності праці;
- вихід працівників на роботу;
- одержання від постачальника матеріалів;
- забезпеченість працівників підприємства житлом;
- рівень температури плавки у печах;
- за актом ліквідовані основні засоби?

Завдання 1.3

Необхідно: Які із перелічених користувачів належать до зовнішніх, а які до внутрішніх:

Дані для виконання завдання:

Ділові партнери, аудиторські контори, банки, менеджери, покупці й замовники, цільові фонди, фінансові аналітики, власники, інвестори, постачальники, керівники підрозділів, податкові органи, суд, державна статистика, управлінський персонал, працівники підприємства, комісії і комітети Верховної Ради?

КОНТРОЛЬНІ ТЕСИ:

1. Облік, який являє собою систему спостереження, вимірювання, реєстрації, обробки і передачі інформації про факти та події господарської діяльності необхідних для управління суспільним виробництвом, називається:

- а) бухгалтерським;
- б) оперативно-технічним;
- в) податковим;
- г) господарським.

2. Облік, який являє собою систему суцільного, безперервного, документально обґрунтованого відображення господарських засобів та джерел їх утворення в процесі їх кругообігу, називається:

- а) бухгалтерським;
- б) оперативно-технічним;
- в) податковим;
- г) господарським.

3. Облік, який являє собою систему спостережень і контролю за окремими господарськими операціями і процесами з метою управління ними, називається:

- а) бухгалтерським;
- б) оперативно-технічним;
- в) податковим;
- г) статистичним.

4. Облік, який являє собою систему вивчення та контролю кількісної сторони масових суспільних явищ в їх нерозривному зв'язку з якісною стороною, називається:

- а) бухгалтерським;
- б) оперативно-технічним;

- в) податковим;
- г) статистичним.

5. Облік, що ведеться з метою визначення суми, яку необхідно сплатити до бюджету у вигляді технічних чи інших податків, або обов'язкових платежів, називається:

- а) бухгалтерським;
- б) оперативно-технічним;
- в) податковим;
- г) статистичним.

6. Бухгалтерський облік поділяється на:

- а) податковий і статистичний;
- б) фінансовий і управлінський;
- в) фінансовий і податковий;
- г) оперативно-технічний і управлінський

7. Який облік називають «закритим»:

- а) управлінський;
- б) податковий;
- в) фінансовий;
- г) бухгалтерський.

8. Яке твердження не характерне для оперативно-технічного обліку:

- а) цей вид обліку не є обов'язковим;
- б) інформація повинна бути документально обґрунтована;
- в) від інформації не вимагається абсолютна достовірність;
- г) інформація може надаватись в усній формі.

9. Особливістю бухгалтерського обліку є:

- а) періодична вибіркова реєстрація деяких фактів господарської діяльності;
- б) терміни обробки інформації не регламентуються;
- в) інформація розробляється по раніше визначених алгоритмах і методиках;
- г) більша частина інформації потребує незначних термінів зберігання.

10. Які вимірники використовуються в господарському обліку:

- а) натуральні, трудові, вартісні;
- б) матеріальні, нематеріальні, трудові;
- в) нематеріальні, трудові, вартісні;
- г) матеріальні, нематеріальні, вартісні.

11. Які вимірники застосовуються в бухгалтерському обліку:

- а) тільки натуральні;
- б) тільки трудові;
- в) тільки вартісні;
- г) натуральні, трудові, вартісні.

12. Вимірники, які дають змогу отримати інформацію про господарські засоби і процеси в їх натуральному виразі, називаються:

- а) трудові;
- б) матеріальні;
- в) вартісні;
- г) натуральні.

ТЕМА 2. ПРЕДМЕТ І МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Метою заняття - засвоїти різницю між класифікацією засобів господарської діяльності та джерелами їх утворення.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Що таке предмет бухгалтерського обліку?
2. Що таке об'єкт бухгалтерського обліку?
3. Яким чином класифікуються об'єкти бухгалтерського обліку?
4. Що таке активи підприємства?
5. Яким чином класифікуються активи?
6. Яким чином класифікуються джерела формування активів?
7. Дати характеристику складових активів і джерел їх формування.
8. Які складові елементи методу бухгалтерського обліку?
9. Дати характеристику окремих елементів методу бухгалтерського обліку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 2.1

Необхідно:

Відомо, що предмет бухгалтерського обліку розкривається через об'єкти, що обліковуються та поділяються на три групи відповідно до економічного змісту та призначення. Використовуючи наведені дані, згрупувати їх у (таблицю 2.1) такої форми:

Таблиця 2.1

Об'єкти, що забезпечують господарську діяльність підприємства	Об'єкти, що складають діяльність підприємства

Дані для виконання завдання:

1. Земельні ділянки	7. Процес постачання
2. Процес виробництва	8. Довгострокові позики
3. Товари	9. Прибуток від продажу
4. Запасні частини	10. Нематеріальні активи
5. Статутний капітал	11. Витрати на збут
6. Страхові резерви	12. Процес придбання

Приклади розв'язування практичних завдань

Завдання 2.2

Необхідно:

Згрупувати з наведеної таблиці засоби консервного заводу за їх складом, розміщенням та використанням станом на 31 грудня 20__ р.

Дані для виконання завдання:

Господарські засоби консервного заводу станом на 31 грудня 20__року

Господарські засоби	Сума, грн.
Робочі та силові машини	942100
Готівка в касі	400
Залишок коштів на рахунку в банку	37656
Консервовані огірки в банках	32640
Заборгованість експедитора по підзвітних сумах	25
Консервований зелений горошок в банках	24420
Будівля консервного цеху	174500
Огірки для консервування в консервному цеху	5600
Зелений горошок	13940
Заборгованість головного бухгалтера по підзвітних сумах	29
Огірки свіжі	8720
Будівля складу №1	110000
Консервовані помідори в банках	28070
Помідори свіжі	6570
Зелений горошок в консервному цеху	6000
Поварена сіль	530
Будівля адміністративного корпусу	125600
Заборгованість покупців за продукцію	20000
Помідори для консервування в консервному цеху	6100
Будівля складу №2	452000
Разом	1994900

Розв'язок:

**Групування господарських засобів консервного заводу на
31 грудня 20__р. грн.**

Необоротні активи (основні)	Запаси матеріалів	Виробництво	Готова продукція	Грошові кошти в касі	Грошові кошти на рахунках	Засоби в розрахунках	
						з підзвітними особами	з іншими особами та підприємствами
942100	13940	5600	32640	400	37656	25	20000
174500	8720	6000	24420			29	
110000	6570	6100	28070				
125600	530						
452000							
180420 0	29760	17700	85130	400	37656	54	20000

Завдання 2.3

Необхідно:

Вивчити класифікацію господарських засобів підприємства за їх роллю і значенням у процесі виробництва. Згрупувати господарські засоби у наведеній (таблиці 2.3.)

Вихідні дані:

На промисловому підприємстві за даними обліку на 01.01.20__ року знаходяться такі господарські засоби (тис. грн.)

Господарські засоби	Сума, грн.
Сталь кутова на складі	1090
Шліфувальний станок	1820
Малоцінні та швидкозношувальні предмети	3050
Транспортні засоби в гаражі	600
Обладнання у виробничому цеху	150705
Споруда адміністративного корпусу	89810
Готова продукція на складі	20000
Товари на складі	1880
Грошові кошти в касі підприємства	1130

Труби газові на складі	5747
Заборгованість дебіторів	2540
Грошові кошти на поточному рахунку в банку	56453
Незавершене виробництво в допоміжному цеху	7320
Універсальний верстат в основному цеху	2100
Паливо на складі	95
Робочі машини в цехах	1600000
Будівля будинку культури	20000
Будівля механічного цеху	3000
Універсальний верстат у допоміжному цеху	60000
Латунні прутки в складі	40000
Незавершене виробництво в основному цеху	2000
Будівля складу готової продукції	80000
Мідні листи на складі	4500
Автокари	5000
Залізо листове	22000
Інші матеріали	8000
Разом	2368840

Таблиця 2.3

Основні засоби	Матеріали	Виробництво	Готова продукція	Грошові кошти	Грошові кошти на рахунках	Засоби в розрахунках	
						з підзвітними особами	з іншими

Завдання 2.4

Необхідно:

1. Згрупувати господарські засоби підприємства за складом та розміщенням: необоротні активи, оборотні активи.

2. Згрупувати господарські засоби підприємства за джерелами їх утворення та цільовим призначенням на власний капітал та зобов'язання. Згрупувати господарські засоби підприємства за складом та розміщенням: необоротні активи, оборотні активи.

Дані для виконання завдання:

На 1 січня 20__ р. кондитерська фабрика володіє такими господарськими коштами

№	Назва господарських засобів	№ рахунка	Сума, грн.
1	Ліцензія на випуск готової продукції		3500
2	Довгострокові фінансові інвестиції		234276
3	Дебіторська заборгованість купців		3500
4	Будинок офісу		181000
5	Автомашина ВАЗ		28600
6	Запасні частини вантажного автомобіля		35010
7	Комп'ютер «Пентіум»		900
8	Мука		2500
9	Калькулятор		350
10	Цукор ванільний		250
11	Рахунок банку		11250
12	Торт «Празький»		385
13	Незавершене виробництво		1135
14	Спецодяг		2850
15	Статутний капітал		28500
16	Довгостроковий кредит банку «Аваль»		1200
17	Заборгованість постачальнику		3200
18	Заборгованість з оплати праці		2854
19	Нерозподілені прибутки		1200

Баланс:

Актив	Сума	Пасив	Сума
Необоротні активи		Власний капітал	
Оборотні активи		Забезпечення майбутніх витрат і платежів	

Витрати майбутніх періодів		Довгострокові зобов'язання	
		Поточні зобов'язання	
		Доходи майбутніх періодів	

Завдання 2.5

Необхідно:

На підставі наведених даних провести групування господарських засобів та джерел їх утворення. Результати групування відобразити (в таблиці 2.5)

Показники наявності господарських активів (засобів) та джерел їх утворення підприємства

Перелік господарських засобів та джерел їх утворення	Сума, грн.
Насіння і корма	301200
Витрати рослинництва	148600
Статутний капітал	6656800
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	586400
Основні засоби	6285800
Прибуток	644500
Запасні частини	75700
Нафтопродукти	12100
Розрахунки з бюджетом	57100
Розрахунки з різними кредиторами	79300
Матеріали	151400
Резервний капітал	370800

Кошти в касі	500
Розрахунки з робітниками і служб. по зарплаті	122800
Резерв на покриття майбутніх витрат	45600
Витрати майбутніх періодів	1289100
Розрахунки з постачальниками	45600
Кошти на рахунку в банку	134300
Додатковий капітал	40900
Фінансування капітальних вкладень	260300
Короткострокова позика	799600
М Ш П	130000
Розрахунки з дебіторами	8200

Таблиця 2.5

**Групування господарських активів (засобів)
та джерел утворення**

Господарські активи	Сума, грн.	Джерела утворення господарських засобів	Сума, грн.
.....		
Разом		Разом	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. Предметом бухгалтерського обліку є:

- а) інформаційне відображення процесу розширеного відтворення, обігу капіталу на підприємстві;
- б) майно суб'єкта господарювання, його рух у процесі виробництва, обліку, розподілу і споживання суспільного продукту, а також правові відносини, що виникають між суб'єктами господарювання;
- в) ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких приведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

2. Найважливішими об'єктами бухгалтерського обліку є:

- а) ресурси підприємства за складом та розміщенням;
- б) ресурси підприємства за джерелами утворення капіталу та використання його в господарській діяльності;
- в) активи, власний капітал, зобов'язання, господарські процеси, господарські операції.

3. До активів підприємства належать:

- а) основні засоби, оборотні активи;
- б) необоротні активи, оборотні активи, витрати майбутніх періодів;
- в) необоротні активи, оборотні активи.

4. З нижче приведеного вкажіть нематеріальний актив:

- а) права на об'єкти промислової власності;
- б) земельні ділянки;
- в) капітальні витрати на поліпшення земель.

5. Які активи будуть необоротними:

- а) основні засоби, нематеріальні активи;
- б) довгострокова дебіторська заборгованість, довго строкові фінансові інвестиції та інше;
- в) основні засоби, нематеріальні активи, незавершене будівництво, довгострокові фінансові інвестиції та інше?

6. Назвіть джерела утворення активів підприємства:

- а) власний капітал, зобов'язання;
- б) власний капітал, зобов'язання, забезпечення майбутніх витрат і платежів, доходи майбутніх періодів;
- в) власний та позичковий капітал.

7. З нижче приведеного виділіть джерела власного капіталу:

- а) нерозподілений прибуток;
- б) доходи майбутніх періодів;
- в) забезпечення майбутніх витрат і платежів.

8. Власний капітал це:

- а) статутний капітал;
- б) загальна вартість активів, яка є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства;
- в) частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

9. Назвіть поточні зобов'язання:

- а) короткострокові кредити банків;
- б) довгострокові кредити банків;
- в) доходи майбутніх періодів.

10. Згідно П (С) БО 11 поточні зобов'язання можуть бути погашені протягом:

- а) 12 місяців починаючи з дати балансу;
- б) після 12 місяців з дати балансу;
- в) в П (С) БО 11 строк погашення поточних зобов'язань не передбачається.

11. Подія, яка викликає зміни в структурі активів, власного капіталу, зобов'язань називається:

- а) господарським процесом;
- б) господарською операцією;
- в) ситуацією.

12. Методом бухгалтерського обліку називається:

- а) способи підходу до вивчення та пізнання предмету даної науки;
- б) окремі способи та прийоми;
- в) сукупність способів та прийомів, за допомогою яких відображається предмет бухгалтерського обліку.

ТЕМА 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС

Метою заняття - вивчити поняття балансу, їх види, порядок складання, побудову його структури, значення балансу, а також зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Що таке бухгалтерський баланс?
2. Що таке валюта балансу?
3. Назвіть зміст і структуру балансу.
4. Чим зумовлено рівність підсумків активу та пасиву балансу?
5. Які види групування господарських засобів?
6. У чому полягає взаємозв'язок статей балансу та рахунків бухгалтерського обліку?
7. Яке значення має баланс для керівництва підприємства?
8. Охарактеризуйте чотири типи господарських операцій за їх впливом на бухгалтерський баланс?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Приклади розв'язування практичних завдань

Завдання 3.1

Дані для виконання завдання:

В товаристві «Діброва» на 1 січня 20__ року числились залишки господарських засобів та джерел їх утворення:

1. Насіння та корми - 301 200грн.;
2. Затрати в рослинництві - 148 600грн.;
3. Тварини на вирощуванні та відгодівлі - 586 400грн.;
4. Основні засоби - 6 285 800грн.;
5. Запасні частини - 75 700грн.;
6. Нафтопродукти - 12 100грн.;
7. Розрахунки з бюджетом - 57 100грн.;
8. Матеріали - 151 400грн.;
9. Каса -500грн.;
10. Резерви на покриття майбутніх витрат та платежів - 45 600грн.;

11. Вилучені засоби - 1 289 100грн.;
12. Поточний рахунок - 134 300 грн.;
13. Малоцінні та швидкозношувальні предмети - 130 000грн.;
14. Розрахунки по позикам на індивідуальне будівництво (заборгованість товариства) - 8 200грн.;
15. Статутний капітал - 6 656 800грн.;
16. Прибуток - 644 500грн.;
17. Розрахунки (кредиторська заборгованість)- 79 300грн.;
18. Фонд економічного стимулювання - 370 800грн.;
19. Розрахунки з робітниками та службовцями по заробітній платі (заборгованість товариства) - 122 800грн.;
20. Амортизаційний фонд - 40 900грн.;
21. Знос МШП - 45 600грн.;
22. Фінансування капітальних вкладень - 260 300 грн.;
23. Знос основних засобів - 799 600грн.;
24. Кредити - 205 400грн..

Необхідно:

Згрупувати перераховані господарські засоби в активі та джерела їх утворення – в пасиві балансу по наведеній нижче формі, підрахувати підсумки активу та пасиву.

Розв'язок:

Баланс Товариства «Діброва» на 1 січня 20__р.

Господарські засоби	Сума, грн.	Джерела утворення господарських засобів	Сума, грн.
Насіння та корми	301 200	Статутний капітал	6656 800
Затрати в рослинництві	148 600	Прибуток	644 500
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	586 400	Розрахунки (кредиторська заборгованість)	79 300
Основні засоби	6285 800	Фонд економічного стимулювання	370 800
Запасні частин	75 700	Розрахунки з робітниками та службовцями по заробітній платі (заборгованість радгоспом)	122 800
Нафтопродукти	12 100	Амортизаційний фонд	40 900
Розрахунки з бюджетом	57 100	Знос М Ш П	45 600
Матеріали	151 400	Фінансування капітальних	260 300

		вкладень	
Каса	500	Знос основних засобів	799 600
Резерви на покриття майбутніх витрат та платежів	45 600	Кредити	205 400
Вилученні засоби	1289 100		
Поточний рахунок	134 300		
Малоцінні та швидкозношувальні предмети	130 000		
Розрахунки по позикам на індивідуальне будівництво (заборгованість радгоспу)	8 200		
Баланс	9226000	Баланс	9226000

Завдання 3.2

Необхідно:

Згрупувати перераховані господарські засоби в активі та джерела їх утворення – в пасиві балансу по наведеній нижче (таблиці 3.2), підрахувати підсумки активу та пасиву. З метою контролю правильності виконання завдання потрібно враховувати, що підсумки по активу та пасиву балансу повинні бути рівними між собою.

Таблиця 3.2

№ п/п	Найменування господарських засобів та джерел їх утворення :	Сума, тис. грн.	Засоби	Джерела
1	Зерносклади	88,5		
2	Овочеві склади	152,7		
3	Статутний капітал	78,2		
4	Корівники	3126,5		
5	Знос основних засобів	296,3		
6	Телятники	75,1		
7	Відгодівельна площадка	87,0		
8	Прибуток від реалізації	572,4		
9	Заборгованість по заробітній платі	123,9		
10	Знос М Ш П	40,4		
11	Короткострокові позики банку	15,0		
12	Кормоцех	44,6		
13	Фінансування капітального будівництва	83,5		
14	Водонапірна вишка	14,3		
15	Житлові будинки	364,5		
16	Готель	78,4		
17	Фонд матеріального заохочення	27,2		
18	Трактори	253,1		
19	Комбайни	205,3		

20	Сільськогосподарські машини	152,7		
21	Холодильники	5,8		
22	Столи	8,7		
23	Корови	230,2		
24	Молодняк великої рогатої худоби	95,1		
26	Ремонтні майстерні	66,6		
27	Цехи по приготуванню трав'яної муки	112,5		
28	Автогараж	62,1		
29	Баня	28,0		
30	Амортизаційний фонд	52,7		
31	Їдальня	79,6		
32	Будинок культури	52,6		
33	Дитячий комбінат	44,6		
34	Теплиці	56,3		
35	Заборгованість заготівельних організаціях	31,2		
36	Резерв на покриття майбутніх витрат та платежів	8,2		
37	Бідони молочні	13,1		
38	Фінансовий резерв	30,1		
39	Заборгованість постачальникам підрядчикам	3,2		
40	Гроші на поточному рахунку	125,4		
41	Фінансування із бюджету	7,8		
42	Гроші на інших рахунках в банках	50,3		
43	Довгострокові кредити	20,0		
44	Фонд розвитку виробництва	37,1		
45	Внески до бюджету	2,5		
46	Цегла	1,0		
47	Цемент	3,1		
48	Фонд соціального розвитку	31,5		
49	Цукор	1,7		
50	Картопля	5,3		
51	Аміачна селітра	6,2		
52	Силос	151,3		
53	Ячмінь	18,7		
54	Незавершене виробництво	232,7		
55	Довгострокові кредити	18,0		
56	Інші основні засоби (будівлі, споруди)	748,4		
57	Інші оборотні засоби(молодняк тварин, запасні частини)	308,7		
	Всього :	4493,8		

Завдання 3.3

Необхідно:

Вказати тип змін у балансі під впливом господарських операцій за даними (таблиці 3.3)

Господарські операції та їх вплив на баланс підприємства

№ п/п	Зміст господарської операції	Тип змін у балансі під впливом господарської операції
1.	Повернено до каси невикористані грошові кошти, які були видані у підзвіт на господарські потреби в сумі 500 грн.	
2.	Виплачено з каси заробітну плату в сумі 6000 грн.	
3.	Утримано із зарплати працівників прибутковий податок 60 грн.	
4.	Передані зі складу у виробництво матеріали вартістю 2000 грн.	
5.	Визнано активом матеріали, які надійшли від постачальника без попередньої плати, на суму 200 грн.	
6.	Зараховано на поточний рахунок у банку від покупців за відвантажені раніше товари 200 грн.	
7.	Зараховано на поточний рахунок у банку від покупців в порядку передплати за товари 500 грн.	
8.	Перераховано з поточного рахунку у банку постачальнику в оплату за раніше отримані матеріали 200 грн.	
9.	Перераховано з поточного рахунку у банку постачальнику в порядку передплати за матеріали 700 грн.	

Завдання 3.4

Необхідно:

1. Визначити господарські засоби, які зазнають змін під впливом господарської операції, підкреслити їх.
2. Визначити, в яку сторону відбулися зміни (більше «+» чи менше «-»), відобразити у відповідних колонках.
3. Визначити, до яких об'єктів бухгалтерського обліку належать господарські засоби, і в яких частинах бухгалтерського балансу їх відображають.
4. Вивести формулу балансу змін.
5. Визначити тип змін у бухгалтерському балансі під впливом господарської операції.

№	Зміст господарських операцій	Сума, грн	Зміни «+» або «-»	Зміни «+» або «-»	Формула	Типи змін
1	Видано з каси кошти головному інженеру під звіт на відрядження	500				
2	Одержано в касу кошти від начальника відділу маркетингу для погашення заборгованості щодо підзвітних сум	64				
3	Одержано безкоштовно від іншого підприємства принтери	7960				
4	Перераховано кошти з поточного рахунку Тернопільгазу за спожитий газ	2350				
5	Видано вексель на погашення довгострокової заборгованості перед постачальником	3620				
6	Утримано із заробітної плати головного інженера заборгованість щодо підзвітних сум	30				
7	Нараховано відсотки за користування кредитом	136				
8	Повернено на склад невикористані у виробництві матеріали	310				
9	Одержано на поточний рахунок короткострокову позику банку	6800				
10	Відвантажено зі складу готову продукцію покупцям	5480				
11	Утримано із заробітної плати працівників податок із доходів фізичних осіб	1285				
12	Перераховано кошти з поточного рахунка в погашення заборгованості за позиною	2900				

Завдання 3.5

Необхідно:

На основі початкового балансу підприємства «Мальви» показати, які зміни виникають у балансі під їх впливом.

Початковий баланс підприємства «Мальви»

№	Господарські засоби	Сума, грн.	№	Джерела утворення	Сума, грн.
1	Основні засоби	1 400 000	1	Статутний капітал	1 600 000
2	Виробничі запаси	285 000	2	Нерозподілений прибуток	100 000
3	Готова продукція	80 000	3	Резервний капітал	50 000
4	Поточний рахунок у банку	110 000	4	Короткострокові кредити банків	80 000
5	Каса	7 000	5	Розрахунки з оплати праці	52 000
	Баланс	1 882 000		Баланс	1 882 000

Операція 1. Отримано в касу з поточного рахунку банку гроші в сумі 30 тис. грн. для виплати заробітної плати. Гроші оприбутковані у касу.

№	Господарські засоби	Сума, грн.	№	Джерела утворення	Сума, грн.
1	Основні засоби		1	Статутний капітал	
2	Виробничі запаси		2	Нерозподілений прибуток	
3	Готова продукція		3	Резервний капітал	
4	Поточний рахунок у банку		4	Короткострокові кредити банків	
5	Каса		5	Розрахунки з оплати праці	
	Баланс			Баланс	

Операція 2. Частина нерозподіленого прибутку у сумі 40тис. грн. відповідно до рішення засновників підприємства спрямована на збільшення статутного капіталу.

№	Господарські засоби	Сума, грн.	№	Джерела утворення	Сума, грн.
1	Основні засоби		1	Статутний капітал	
2	Виробничі запаси		2	Нерозподілений прибуток	
3	Готова продукція		3	Резервний капітал	
4	Поточний рахунок у банку		4	Короткострокові кредити банків	
5	Каса		5	Розрахунки з оплати праці	
	Баланс			Баланс	

Операція 3. Зарахована на поточний рахунок банку короткострокова позичка в сумі 60 тис. грн.

№	Господарські засоби	Сума, грн.	№	Джерела утворення	Сума, грн.
1	Основні засоби		1	Статутний капітал	
2	Виробничі запаси		2	Нерозподілений прибуток	
3	Готова продукція		3	Резервний капітал	
4	Поточний рахунок у банку		4	Короткострокові кредити банків	
5	Каса		5	Розрахунки з оплати праці	
	Баланс			Баланс	

Операція 4. Із каси підприємством сплачено заробітну плату робітникам і службовцям на суму 30 тис. грн.

№	Господарські засоби	Сума, грн.	№	Джерела утворення	Сума, грн.
1	Основні засоби		1	Статутний капітал	
2	Виробничі запаси		2	Нерозподілений прибуток	
3	Готова продукція		3	Резервний капітал	
4	Поточний рахунок у банку		4	Короткострокові кредити банків	
5	Каса		5	Розрахунки з оплати праці	
	Баланс			Баланс	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. Баланс підприємства це:

- а) таблиця, яка складається з двох рівновеликих частин: активу і пасиву;
- б) звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал;
- в) звіт про активи, зобов'язання і власний капітал підприємства.

2. В якому розділу балансу активу чи пасиву можуть бути одержані показники поточних зобов'язань підприємства:

- а) III розділ пасиву балансу;
- б) IV розділ пасиву балансу;
- в) II розділ пасиву балансу?

3. За якою оцінкою основні засоби включаються до валюти балансу:

- а) первісною вартістю;
- б) залишковою вартістю;
- в) переоціненою вартістю?

4. Сума прибутку, яка залишається в розпорядженні підприємства, відображається в балансі:

- а) I розділі пасиву балансу;
- б) II розділі пасиву балансу;
- в) II розділі активу балансу;
- г) I розділі активу балансу?

5. В якому розділі балансу відображають додатковий капітал:

- а) I розділі активу балансу;
- б) I розділі пасиву балансу;
- в) II розділі пасиву балансу?

6. Вкажіть, за якою формулою схематично відображають важливу особливість балансу — рівність підсумка активу балансу підсумку пасиву балансу:

- а) $A = K + 3$;
- б) $K = A - 3$;
- в) $A = K$?

9. Назвіть події, що впливають на зміни в балансі:

- а) господарські операції;
- б) господарські процеси;
- в) бухгалтерські документи?

10. Які зміни в балансі викликають активні операції:

- а) двох статей активу балансу;
- б) двох статей пасиву балансу;
- в) один вид активу балансу збільшується, другий вид активу зменшується на однакову суму?

11. Вкажіть, до яких змін привела господарська операція по зарахуванню на поточний рахунок банку короткострокової позички:

- а) двох статей активу балансу;
- б) збільшення статті активу балансу і збільшення статті пасиву балансу;
- в) збільшилися кошти по статті активу балансу «Поточний рахунок у банку» і збільшилася заборгованість банку по короткостроковій позиції статті «Короткострокові кредити банку»?

13. Як визначається в I розділі активу балансу залишкова вартість нематеріальних активів:

- а) різниця між первісною вартістю і зносом нематеріальних активів;
- б) в сумі переоціненої вартості нематеріальних активів;
- в) в сумі первісної вартості нематеріальних активів?

14. За допомогою балансу зміни у складі активів, капіталу, зобов'язань можна простежити:

- а) на кінець останнього дня звітного періоду;
- б) на кінець звітного періоду;
- в) на 1-е число місяця?

ТЕМА 4. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

Метою заняття - дослідити сутність та типи рахунків бухгалтерського обліку, набуті практичні навички занесення інформації на рахунки, засвоїти економічний зміст подвійного запису, навчитись складати кореспонденцію рахунків.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Як побудовані рахунки бухгалтерського обліку?
2. Які рахунки є активними та пасивними?
3. Як визначається сальдо на активному, пасивному та активно-пасивному рахунках?
4. У чому полягає сутність подвійного запису?
5. Що таке бухгалтерська проводка?
6. Наведіть приклад простої та складної бухгалтерських проводок.
7. Яке значення має подвійне відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку?
8. Що таке оборотна відомість?
9. Дайте характеристику синтетичних та аналітичних рахунків?
10. Який взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками бухгалтерського обліку?
11. Який порядок узагальнення даних синтетичного обліку?
12. Дайте визначення синтетичному та аналітичному обліку – спільні їх риси та різниця?
13. Який порядок застосування оборотної відомості за синтетичними рахунками?
14. Розкрийте значення оборотної відомості за синтетичними та аналітичними рахунками бухгалтерського обліку?
15. Яка роль і значення субрахунків?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Приклади розв'язування практичних завдань

Завдання 4.1

Дані для виконання завдання:

На підприємстві на рахунку «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» залишок кредиторської заборгованості становив 150 000,00 грн. Протягом місяця мали місце такі господарські операції: перераховано постачальникам за отримані матеріали

на суму 300 000,00 грн, надійшла від постачальників чергова партія товарів на суму 200 000,00 грн, прийнято до сплати рахунок підрядника за виконану роботу на суму 50 000,00 грн.

Необхідно:

Необхідно побудувати рахунок, відобразити початкове сальдо, проведені операції та визначити кінцеве сальдо.

Розв'язок:

«Розрахунки з постачальниками і підрядниками»	
	Сальдо на початок місяця 1 50 000,00
Перераховано за матеріали 300 000,00 грн	
	Надійшли товари 200 000,00 грн,
	Прийнято до сплати рахунок за виконану роботу на суму 50 000,00 грн.
Обороти - 300 000,00 грн	Обороти - 250 000,00 грн.
	Сальдо на кінець місяця 1 00 000,00 грн.

Завдання 4.2

Необхідно:

На основі наведеної кореспонденції рахунків скласти зміст господарських операцій.

Дані для виконання завдання:

1) Дт 31 - Кт 60;	11) Дт 30 - Кт 36;
2) Дт 66 - Кт 372;	12) Дт 23 - Кт 20;
3) Дт 66 - Кт 641;	13) Дт 36 - Кт 70;
4) Дт 23 - Кт 63;	14) Дт 63 - Кт 50;
5) Дт 90 - Кт 26;	15) Дт 79 - Кт 901;
6) Дт 79 - Кт 44;	16) Дт 205 - Кт 631;
7) Дт 30 - Кт 36;	17) Дт 372 - Кт 331;
8) Дт 63 - Кт 31;	18) Дт 685 - Кт 311;
9) Дт 79 - Кт 81;	19) Дт 301 - Кт 311;
10) Дт 40 - Кт 44;	20) Дт 311 - Кт 301.

Завдання 4.3

Необхідно:

Скласти кореспонденцію рахунків на основі господарських операцій

Дані для виконання завдання:

- 1) Передане на склад готова продукція за ціною реалізації.
- 2) Оприбутковані на склад запчастини, придбані Афанасьєвим К.М.
- 3) Відвантажено готову продукцію МП «Ратор».
- 4) Списання збитків від реалізації продукції.
- 5) Придбані нематеріальні активи
- 6) Надходження грошових коштів до каси підприємства від реалізації продукції.
- 7) Надійшли основні засоби як внесок до статутного капіталу від учасників (засновників підприємства)
- 8) Перераховано в оплату заборгованості бюджету
- 9) Надійшли і оприбутковані на склад матеріали. Розрахунок з постачальником не зроблено.
- 10) Зараховано заробітну плату виробничому персоналу
- 11) Оприбутковано паливо отримане від постачальників
- 12) Перераховано з р розрахункового рахунку заборгованість за паливо постачальникам
- 13) Видано з каси на господарські витрати в підзвіт
- 14) Надійшло без оплати обладнання від головного підприємства
- 15) Оприбутковано матеріали придбані за кошти підзвітних осіб
- 16) Оприбутковане паливо отримане від постачальників
- 17) Списані основні засоби
- 18) Частину нерозподіленого прибутку використано на створення фонду розвитку
- 19) Передано у виробництво матеріали, МШП
- 20) Поступили в касу кошти за с/г продукцію

Завдання 4.4

Необхідно:

1. Відкрити рахунки синтетичного обліку виробничого підприємства на 1 жовтня 20_ р. на підставі даних.

2. Відобразити на синтетичних рахунках господарської операції підприємства методом подвійного запису в Журналі реєстрації господарських операцій.
3. Провести записи на наведених рахунках, підрахувати обороти за дебетом і кредитом та вивести сальдо по рахунках на кінець звітного періоду.
4. Скласти оборотно-сальдовий баланс підприємства за звітний період.

Дані для виконання завдання:

**Активи, зобов'язання та власний капітал ТОВ «АРГО»
за станом на 1 жовтня 20__ року**

Найменування статей балансу	Сума, грн
Статутний капітал	120000
Поточний рахунок у банку в національній валюті	90000
Неоплачений капітал	20000
Виробничі запаси	10000

**Журнал реєстрації господарських операцій підприємства «АРГО»
за жовтень 20__р**

№ пор.	Господарські операції	Сума, грн	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1	З поточного рахунку в банку одержано коти в касу:			
	- для виплати заробітної плати персоналу	700		
	- на господарські потреби	100		
2	Видано з каси:			
	- заробітну плату персоналу	650		
	- в підзвіт експедитору на відрядження	100		
3	Повернуто на поточний рахунок в банку невикористану заробітну плату	50		
4	Одержано від постачальника та оприбутковано на склад матеріали:			
	- вартість матеріалів	500		
	- податок на додану вартість	100		
	Разом до сплати:	600		
5	З поточного рахунку в банк перераховано постачальникам за матеріали	600		
6	Повернена в касу невикористана готівка, видана експедитору на відрядження	100		
7	На поточний рахунок у банку зараховано кошти, отримані від одного із засновників у погашення боргу за внесками до статутного капіталу	10 000		

Відкрити рахунки та зробити проведення операцій

Дт	Кт
С-до -	
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -	

Дт	Кт
	С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
	С-до -

Дт	Кт
С-до -	
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -	

Дт	Кт
	С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
	С-до -

Дт	Кт
С-до -	
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -	

Дт	Кт
	С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
	С-до -

Дт	Кт
С-до -	
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -	

Дт	Кт
	С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
	С-до -

Дт	Кт
С-до -	
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -	

Дт	Кт
	С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
	С-до -

Оборотна відомість (проста) по синтетичних рахунках

Назва рахунка	Сальдо початкове		Оборот за місяць		Сальдо на кінець місяця	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

Разом						

Приклади розв’язування практичних завдань

Завдання 4.5

Необхідно:

1. Відкрити схеми синтетичних та аналітичних рахунків і записати в них початкові залишки .
2. Записати операції послідовно в реєстраційний журнал господарських операцій, а також скласти схеми синтетичних і аналітичних рахунків.
3. Скласти оборотні відомості за синтетичними та аналітичними рахунками.

Дані для виконання:

За станом на початок звітного періоду в акціонерному виробничому товаристві «Меблі» на 01.10. залишок становив :
по рахунку №26 – 45 000грн.;
по рахунку №36 -45 000 грн. (сальдо кредитове).

В тому числі з них на аналітичних рахунках :

на рахунку 26/01«Дивани» - 10 шт. - 25 00

на рахунку 26/02 «Крісла» - 40 шт. – 20 000

Розв'язок:

Протягом місяця відбулися такі господарські операції на аналітичних рахунках	26/01 «Дивани»		26/02 «Крісла»	
	Шт.	сума	Шт.	сума
За жовтень надійшло з виробництва готової продукції	3	7500	16	8000
Відвантажено покупцям	5	12500	29	14500

Журнал реєстрації господарських операцій

№	Найменування господарської операції	Сума	Д-т	К-т
1	За жовтень надійшло з виробництва готової продукції	15500	26	23
2	Відвантажено покупцям	27000	36	26

Відкриття рахунків (синтетичних та аналітичних) та проведення операцій

Д-т **26** К-т Д-т **23** К-т Д-т **36** К-т

Сальдо на 01.10 45000	2) 27000	Сальдо-0	1)15500		Сальдо на 01.10 45 000
1)15 500 оборот 15 500 сальдо 33500	оборот 27000	оборот –	оборот 15500 сальдо 15500	2) 27000 оборот- 27000	оборот – сальдо 18 000

Д-т **Дивани 26/01А** К-т Д-т **Крісла 26/02А** К-т Д-т **А** К-т

Сальдо на 01.10 10шт-25 000		Сальдо на 01.10 40шт.-20 000		Сальдо	
---------------------------------------	--	--	--	---------------	--

1) 3шт-7 500 Оборот 7500 сальдо 8шт.-20 000	2) 5шт.-12 500 оборот -12 500	1)16шт.-8 000 Оборот -8 000 сальдо 27шт.- 13 500	2) 29шт.-14 500 Оборот -14 500	оборот – сальдо	оборот
--	---	---	--	--------------------	--------

Складання оборотних відомостей по аналітичним та синтетичним рахунках

Оборотна відомість по рахунку 26/01

№	Назва аналітичних рахунків	Один. виміру	Сума	Сальдо на 1.10.		Обороти за місяць				Сальдо на кінець місяця	
				К-ть	сума	Надійшло		Вибуло			
						К-ть	сума	К-сть	сума	к-сть	сума
1	Дивани	шт	25 000	10	25 000	3	7 500	5	12 500	8	20 000

Оборотна відомість по рахунку 26/02

№	Назва аналітичних рахунків	Один. виміру	Сума	Сальдо на 1.10.		Обороти за місяць				Сальдо на кінець місяця	
				К-ть	сума	Надійшло		Вибуло			
						К-сть	сума	К-сть	сума	к-сть	сума
1	Крісла	шт	20 000	40	20 000	16	8 000	29	14 500	27	13 500

Оборотна відомість по синтетичних рахунках

Номер рахунку	Сальдо початкове		Обороти		Сальдо кінцеве	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
23	-	-	-	15 500		15 500
36	-	45 000	27 000	-		18 000
26	45 000		15 500	27 000	33 500	
Разом	45 000	45 000	42500	42 500	33 500	33 500

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. Оборот по кредиту активних рахунків це:

- сума господарських засобів на початок звітнього періоду;
- сума господарських операцій, що показують вибуття господарських засобів за звітний період;
- сума господарських операцій, що показують надходження; господарських засобів за звітний період;

г) це залишок господарських засобів на кінець звітної періоду.

2. При складанні балансу з активних рахунків:

- а) кінцеве сальдо з дебету переносять в пасив балансу;
- б) кінцеве сальдо з кредиту переносять в пасив балансу;
- в) кінцеве сальдо з дебету переносять в актив балансу;
- г) кінцеве сальдо з кредиту переносять в актив балансу.

3. Рахунки, на яких відображають стан і зміни джерел господарських засобів, називаються:

- а) активні;
- б) пасивні;
- в) активно-пасивні;
- г) калькуляційні.

4. Оборот по кредиту пасивних рахунків це:

- а) сума джерел формування господарських засобів на початок звітної періоду;
- б) сума господарських операцій, що призвели до зменшення джерел формування господарських засобів за звітний період;
- в) сума господарських операцій, що призвели до збільшення джерел формування господарських засобів за звітний період;
- г) це залишок джерел формування господарських засобів на кінець звітної періоду.

5. Перевірку правильності складання оборотних відомостей по активно-пасивним рахункам визначають за формулою:

- а) початкове сальдо по дебету + оборот по дебету + кінцеве сальдо по дебету = початкове сальдо по кредиту + оборот по кредиту + кінцеве сальдо по кредиту;
- б) початкове сальдо по дебету + оборот по дебету — кінцеве сальдо по кредиту = початкове сальдо по кредиту + оборот по кредиту — кінцеве сальдо по дебету;
- в) початкове сальдо по дебету — оборот по дебету + кінцеве сальдо по кредиту = початкове сальдо по кредиту — оборот по кредиту + кінцеве сальдо по дебету;
- г) початкове сальдо по дебету + оборот по дебету + кінцеве сальдо по кредиту = початкове сальдо по кредиту + оборот по кредиту + кінцеве сальдо по дебету.

6. Залишки синтетичного рахунку.....

- а) повинні дорівнювати загальній сумі залишків на відповідних субрахунках;
- б) повинні бути більшими ніж загальна сума залишків на відповідних субрахунках;
- в) повинні бути меншими ніж загальна сума залишків на відповідних субрахунках;

г) ніяк не пов'язані з залишками на відповідних субрахунках.

7. Аналітичні рахунки призначені для....

- а) конкретизації, розшифровки даних, облічених на синтетичних рахунках;
- б) узагальнення інформації, відображеної на синтетичних рахунках;
- в) додаткового групування облікової інформації, обліченої на субрахунках;
- г) обліку власного капіталу.

8. Субрахунки призначені для.....

- а) узагальнення інформації, обліченої на синтетичних рахунках;
- б) конкретизації, розшифровки даних, облічених на синтетичних рахунках;
- в) додаткового групування даних аналітичного обліку;
- г) обліку власного капіталу.

9. Кореспонденцією називають взаємозв'язок рахунків, який виник внаслідок:

- а) двосторонньої будови рахунку;
- б) перенесення залишків з одних рахунків на інші;
- в) рівності активу і пасиву балансу;
- г) відображення на рахунках господарської операції подвійним записом.

10. Кінцеве сальдо минулого звітного періоду повинне дорівнювати:

- а) початковому сальдо поточного звітного періоду;
- б) кінцевому сальдо поточного звітного періоду;
- в) початковому сальдо минулого звітного періоду.

11. З наведених рахунків вибрати активно-пасивні рахунки: 372; 653; 64; 22; 313; 377; 49; 50; 661; 80

12. Запропонований перелік об'єктів контролю (явищ, величин, формул, термінів) розмістити за відповідним порядком:

- а) Оборотно-відомості
- б) Кількісні і вартісні показники
- в) Синтетичні рахунки
- г) Вартісні показники
- д) Аналітичні рахунки
- є) Субрахунки
- ж) Сальдо (залишки)
- з) Обороти

ТЕМА 5. ПЛАН РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Метою заняття - поглибити знання про рахунки бухгалтерського обліку шляхом класифікації рахунків за економічним змістом, призначенням і структурою, вивчити будову і зміст плану рахунків бухгалтерського обліку, закріпити навички щодо складання кореспонденції рахунків.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Які основні ознаки класифікації рахунків бухгалтерського обліку?
2. Як класифікуються рахунки за економічним змістом?
3. Дати класифікацію рахунків господарських засобів.
4. Охарактеризуйте класифікацію рахунків джерел утворення господарських засобів.
5. Дати класифікацію господарських процесів.
6. Як класифікуються господарські рахунки за призначенням та структурою?
7. Назвіть призначення та побудову основних рахунків.
8. Охарактеризуйте призначення та побудову регулюючих рахунків.
9. Дати характеристику призначення та побудову операційних рахунків.
10. Перелічіть призначення та побудову калькуляційних рахунків.
11. Назвіть призначення та побудову збирально-розподільчих рахунків.
12. Яке призначення та побудова фінансове - результативних рахунків?
13. Назвіть призначення та побудову за балансових рахунків.
14. Що собою являє План рахунків.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 5.1

Необхідно:

На підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, господарських операцій підприємств, організацій, який використовується в Україні, здійснити класифікацію рахунків синтетичного обліку (в таблиці 5.1; 5.2; 5.3):

Дані для виконання завдання:

(10,11,12,15,20,22,23,25,26,28,30,31,36,37,40,42,43,44,45,50,60,61,63,64,65,66,70,71,72,73, 79,80,81,85,90,94,95).

Таблиця 5.1

Рахунки бухгалтерського обліку		
господарських засобів	джерел формування господарських засобів	господарських процесів

Таблиця 5.2

Рахунки господарських засобів та процесів					
необоротних активів	оборотних активів				процесів
	виробничих запасів	готової продукції	грошових коштів	коштів в розрахунках	

Таблиця 5.3

Рахунки джерел утворення господарських засобів						
власних				залучених		
капіталу	резервів і доходів майбутніх періодів	фінансування	доходів і фінансових результатів	довгострокових зобов'язань	Розрахунків з кредиторами	зобов'язань щодо розподілу національного доходу

Завдання 5.2

Необхідно: На підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку здійснити класифікацію рахунків синтетичного обліку за призначенням і структурою (в таблиці 5.4)

Дані для виконання завдання:

(10,11,12,15,20,22,23,25,26,28,30,31,36,37,40,42,43,44,45,50,60,61,63,64,65,66,70,71,72,73, 79,80,81,85,90,94,95).

Таблиця 5.4

Рахунки бухгалтерського обліку											
основні				регулюючі		операційні				фінансово-результатні	позабалансові
матеріальні і нематеріальні	коштів (грошові)	капіталу та забезпечення зобов'язань	розрахунків	доповнюючі	контрарні	транзитні	збірно-розподільні	калькуляційні	бюджетно-розподільні		

Завдання 5.3

Необхідно: На основі кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку сформулюйте зміст господарських операцій

Дані для виконання завдання:

№ з/п	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Зміст господарської операції
	дебет	кредит		
1.	30	31	40 000	
2.	60	31	20 000	
3.	92	66	40 000	
4.	20	63	144 000	
5.	10	63	730 000	
6.	372	30	1 000	
7.	22	631	3 605	
8.	23	201	100 000	

9.	10	40	168 000	
10.	441	401	12 000	
11.	311	372	17 000	
12.	207	631	15 000	
13.	48	631	7 000	
14.	30	372	300	
15.	28	631	300 000	
16.	22	372	20 000	
17.	28	631	40 000	
18.	311	18	18 000	
19.	205	631	200 000	
20.	641	631	40 000	
21.	311	372	30 000	
22.	92	372	2 000	
23.	36	70	48 000	
24.	90	27	20 000	
25.	79	90	20 000	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. План рахунків це:

- а) систематизований перелік рахунків, згрупованих по економічно однорідним ознакам в класи;
- б) групування рахунків за певними однорідними ознаками;
- в) групування рахунків за економічним змістом;
- г) групування рахунків за призначенням і структурою.

2. Третій клас рахунків призначений для відображення наявності та руху:

- а) необоротних активів;
- б) запасів;
- в) коштів, розрахунків і інших активів;
- г) власного капіталу та забезпечення зобов'язань.

3. П'ятий клас рахунків призначений для відображення:

- а) довгострокових зобов'язань;
- б) поточних зобов'язань;

- в) доходів і результатів діяльності;
- г) витрат за елементами.

4. План рахунків для госпрозрахункових підприємств розробляє та затверджує:

- а) Верховна рада;
- б) Кабінет міністрів;
- в) Міністерство фінансів;
- г) Правління національного банку.

5. Підприємства мають право вносити зміни:

- а) в назви синтетичних рахунків;
- б) субрахунків;
- в) доповнювати субрахунки;
- г) в назви класів рахунків.

6. Позабалансові рахунки призначені для:

- а) відображення господарських операцій одностороннім записом;
- б) відображення активів;
- в) відображення пасивів;
- г) відображення розрахункових операцій.

7. Рахунки бухгалтерського обліку за економічним змістом класифікуються на:

- а) рахунки господарських засобів, рахунки джерел утворення засобів, рахунки обліку процесів, витрат, доходів і результатів діяльності;
- б) основні і регулюючі;
- в) регулюючі і операційні;
- г) операційні, фінансово-результативні, бюджетно-розподільчі.

8. Основні рахунки поділяються на:

- а) контрарні, доповнюючі;
- б) матеріальні, грошові, власного капіталу, розрахункові;
- в) збірно-розподільчі, порівняльні;
- г) калькуляційні, фінансових результатів.

9. Регулюючі рахунки поділяються на:

- а) контрарні, доповнюючі;
- б) власного капіталу, розрахункові;
- в) матеріальні, грошових коштів;
- г) калькуляційні, порівняльні.

10. До операційних рахунків відносяться:

- а) збірно-розподільчі, номінальні, бюджетно-розподільчі, порівняльні, калькуляційні;
- б) матеріальні, власного капіталу;
- в) грошових коштів, розрахункові;
- г) доповнюючі, контрарні.

11. Порівняльні рахунки це:

- а) рахунки з обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку);
- б) забалансові;
- в) рахунки з обліку результатів діяльності;
- г) регулюючі.

12. На які групи поділяються рахунки бухгалтерського обліку за призначенням і структурою:

- а) рахунки обліку господарських засобів, господарських процесів;
- б) основні, регулюючі, операційні, фінансово-результатні, позабалансові;
- в) рахунки обліку господарських засобів і джерел формування господарських засобів;
- г) рахунки обліку запасів, коштів, витрат діяльності.

13. Рахунок 12 називається:

- а) основні засоби;
- б) нематеріальні активи;
- в) інші нематеріальні активи;
- г) знос (амортизація) необоротних активів.

14. Дайте характеристику рахунку 79 «Фінансові результати»:

- а) пасивний, операційний, доходів;
- б) активно-пасивний, операційний, співставляючий;
- в) пасивний, операційний, звітно-розподільчий.

ТЕМА 6. ПЕРВИННЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ, ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ

Метою заняття - вивчення документації як елементу методу бухгалтерського обліку та облікових регістрів, їх структури, порядку їх заповнення. Ознайомлення з формами обліку та порядком організації обліку на підприємствах.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Що таке первинне спостереження та фіксація даних?
2. Дайте характеристику первинного обліку.
3. Дайте визначення документації як елементу обліку.
4. У чому різниця “документ” та “бухгалтерський документ”?
5. У чому різниця понять “документація” та “документування”?
6. Що таке зміст та структура документів?
7. Які існують вимоги до бухгалтерських документів?
8. Перелічіть реквізити бухгалтерських документів та їх види.
9. Які шляхи удосконалення первинного обліку бухгалтерської документації?
10. Назвіть класифікацію бухгалтерських документів.
11. Які ви знаєте види матеріальних носіїв документів?
12. Що таке документообіг? Його сутність.
13. Що таке інвентаризація? Її основні види.
14. Як здійснюють і оформляють інвентаризацію?
15. Як відображають в обліку результати інвентаризації?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 6.1

Необхідно:

Погрупуйте документи на розпорядчі, виконавчі, бухгалтерського оформлення та комбіновані

Дані для виконання завдання:

- прибутковий касовий ордер;
- договір купівлі - продажу;
- авансовий звіт;
- наказ про прийняття працівника на роботу;

- видатковий касовий ордер;
- довіреність на отримання матеріальних цінностей;
- вимога на отримання запасів;
- наказ на поїздку у відрядження;
- накладна внутрішнього переміщення;
- розрахунок податку на прибуток;
- акт приймання матеріалів;
- наказ про призначення комісії у справі втрачених документів;
- акт на списання інвентарю;
- гарантійний лист про оплату;
- акт приймання-передачі основних засобів;
- відомість нарахування зносу основних засобів;
- платіжне доручення;
- відомість нарахування заробітної плати;
- розпорядження про оплату виконаних сумісниками робіт.

Розпорядчі	Виконавчі	Бухгалтерського оформлення	Комбіновані

Завдання 6.2

Необхідно:

Якими первинними документами оформляють такі господарські операції:

Дані для виконання завдання:

- відпущено запаси зі складу у виробництво;
- зараховано готівку на поточний рахунок;
- одержано товари від постачальника
- видано з каси підзвіт Опришку на господарські потреби;
- виплачено зарплату;

- придбано підзвітною особою матеріали;
- одержано в касу готівку для виплати заробітної плати;
- нараховано зарплату працівникам основного виробництва

Завдання 6.3

Необхідно:

На підставі наведених господарських операцій скласти бухгалтерські записи з обліку інвентаризації матеріалів.

Дані для виконання завдання:

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт
1	Оприбутковано виявлені надлишки матеріалів при інвентаризації		
2	Виявлена нестача матеріалів (винуватців не встановлено)		
3	Списано суму нестач матеріалів у межах норм природного збитку		
4	Списується нестача за рахунок матеріально - відповідальної особи		
5	Відображається різниця між ринковими та обліковими цінами		
6	Відображена сума нарахованого ПДВ		
7	Погашена різниця між ринковими та обліковими цінами згідно розрахунку бухгалтерії		
8	Нарахована різниця з нестачі матеріалів між ринковими та обліковими цінами, що підлягає перерахуванню до бюджету		
9	Перехована до бюджету різниця між ринковими та обліковими цінами		

Завдання 6.4

Необхідно:

Поділіть реквізити на обов'язкові й необов'язкові:

Дані для виконання завдання:

- назва документа, форми;
- назва підприємства, від імені якого складено документ;
- дата і місце складання;
- номер поточного рахунка підприємства, від імені якого складено документ в ОПЕРУ банку;
- форма власності підприємства;
- ідентифікаційний код підприємства;
- юридична адреса підприємства;
- відтиск печатки;

- особистий підпис особи, яка брала участь у здійсненні господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції, правильність її оформлення;
- зміст та обсяг господарської операції, одиниця виміру господарської операції.

Приклади розв'язування практичних завдань

Завдання 6.5

Дані для виконання завдання:

ТОВ «Айстра» закупило у підприємства «Надія» дитячі колготки на суму 9 250грн, без урахування ПДВ. Усі первинні документи проведені за бухгалтерським обліком, і на їх підставі товар оприбуткований на склад, так за даними первинних документів 28.03.20__р. було закуплено й оприбутковано:

40 пачок колготок 14-го розміру за ціною 3 грн. за пару.

50 пачок колготок 14 розміру за ціною 5 грн. за пару.

Інвентаризація була проведена 31 березня 20__р.

За її результатами у 20-ти пачках колготок 14-го розміру вартістю 3грн за пачку виявлена недостача по 1 парі колготок в кожній пачці. Тобто загальна недостача колготок – 20 пар на суму 60 грн. У 20-ти пачках колготок 14-го розміру вартістю 5грн за пару виявлені надлишки по 1 зайвій парі. Тобто надлишки становили 20 пар на суму 100грн.

Необхідно:

Заповнити первинні документи ТМЦ (Інвентаризаційний опис та Звірювальну відомість)та скласти бухгалтерські проводки за виявленими під час інвентаризації розбіжностями.

Розв'язок:

ТОВ «Астра»

(предприятие, организация)

Инвентаризационная опись товарно-материальных ценностей	Номер документа	Дата составления	Цех (склад)
	<i>10</i>	<i>31.03.20__</i>	<i>1</i>

(род товарно-материальных ценностей)

РАСПИСКА

К началу проведения инвентаризации все расходные документы на товарно-материальные ценности сданы в бухгалтерию и все товарно-материальные ценности, поступившие на мою (нашу) ответственность, оприходованы, а выбывшие списаны в расход.

Материально ответственное(ые) лицо(а):

<u>комірник</u>	<u>Хоменко</u>	<u>В. І. Хоменко</u>
(должность)	(подпись)	(и., о., фамилия)
_____	_____	_____
(должность)	(подпись)	(и., о., фамилия)

На основании приказа (распоряжения) от «__» березня 200__ г. произведено снятие фактических остатков ценностей по состоянию на «__» _____ 200__ г.

Инвентаризация: начата «31» 03 200__ г.
окончена «__» _____ 200__ г.

При инвентаризации установлено следующее: 2-я и 3-я формы № инв-3

№ п/п	Счет, субсч ет	Товарно-материальные ценности		Единица измерения		Цена	Номер		Фактическое наличие		По данным бухгалтерского учета	
		Наим., вид, сорт, группа	Номенк- латурный номер	Код	Наиме- нование		Инв ен- тар ный	Пасп орта	Коли- чество	Сума	Коли- чество	Сума
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	28 281	Колготки дит.	233		пара	3,00			980	2940,00	1000	3000,00
2	28 281	Колготки дит.	235		пара	5,00			1270	6350,00	1250	6250,00
3												
4												
Итого									2250	9 290,00	2250	9250,00

По данному образцу печатать вкладной лист в формате 2А4 с надписью «Вкладной лист к форме № инв – 3»

Итого по описи: количество порядковых номеров два
(прописью)

общее количество единиц, фактически дві тисячі двісті п'ятдесят
(прописью)

на суму, грн фактически девять тысяч двести дев'яносто грн. 00 коп.
(прописью)

Председатель комиссии гол. бухгалтер
(должность) (подпись) (и., о., фамилия)

Члены комиссии: бухгалтер
(должность) (подпись) (и., о., фамилия)

бухгалтер
(должность) (подпись) (и., о., фамилия)

Материально ответственное(ые) лицо(а): _____

«__» _____ 200__ г.

Сличительная ведомость
результатов инвентаризации товарно-материальных ценностей
на « **02** » **квітня** 200__ г.

Номер документа	Дата составления	Цех (склад)
10	02.04.20__	1

На основании приказа (распоряжения) от « **30** » **березня** 200__ г. № **315** проведена инвентаризация фактического наличия товарно-материальных ценностей, находящихся на ответственном хранении

(должность)

(и.о., фамилия)

При инвентаризации установлено следующее:

№ п/п	Товарно-материальные ценности		Единица измерения		Номер		Результаты инвентаризации				Отрегулировано за счет записей в учете					
	наименование, вид, сорт, группа	номер инвентаризационной карты	код	наименование	инвентарный	паспорта	излишек		недостача		излишек			недостача		
							кол-во	сумма	кол-во	сумма	кол-во	сумма	кол-во	сумма	кол-во	сумма
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Колготки дит.	233		пара					20	60					20	60
2	Колготки дит.	235		пара			20	100								
Итого																

Пересортица						Приходуются окончательные излишки			Окончательные недостачи					
излишки, зачтенные в покрытие недостач			недостачи, покрытые излишками			кол и- чест во	сум ма	сч ет	кол и- чест во	сум ма	кол и- чест во	сум ма	кол и- чест во	сум ма
коли - чест во	сум ма	порядко вый номер зачтенн ый недоста ч	кол и- чест во	сум ма	порядко вый номер зачтенн ый недоста ч									
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
20	100	2	20	60	1	-	40							

Бухгалтер _____

С результатами счисления ознакомлен _____

Хоменко

(подпись материально ответственного лица)

Бухгалтерські проводки за виявленими під час інвентаризації розбіжностями

№ з/п	Найменування господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Д-т	К-т	Сума
1.	Проведений залік внаслідок пересортиці	281/Колг. дит. по 2грн.	281/Колг. дит. по 3 грн.	60,00
2.	Оплачена постачальнику вартість товару на суму виявлених надлишків, з урахуванням ПДВ	631	311	48,00
3.	Відображена сума податкового кредиту	641	631	8,00
4.	Збільшена вартість товару на оплачену постачальнику суму	281	631	40,00
5.	Відображене надходження грошей від покупця на різницю, що виникла при пересортиці	311	361	120,00
6.	Віднесена сума грошей, що надійшла в дохід (саме повернення товару відобразатиметься в обліку не буде, оскільки за документами товару було відвантажено менше, ніж фактично)	361	702	120,00
7.	Відображена сума податкового зобов'язання з ПДВ	702	641	20,00
8.	Проведене списання з обліку товару	902	281	100,00
9.	Списана на фінансовий результат отримана виручка	702	793	100,00
10.	Списана на фінансовий результат собівартість товару	793	902	100,00

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. Первинне спостереження являє собою:

- а) інформаційне спостереження системи б/б;
- б) оцінку і відбір даних про факти господарчих операцій;
- в) опис відображених для обліку властивостей об'єктів і фактів;
- г) передачу даних для подальшої обробки.

2. Документообіг – це :

- а) об'єднання однорідних за змістом первинних документів у групи;
- б) рух документів з моменту їх виписки до передачі в архів;
- в) правильної відповіді не запропоновано__

3. Згрупуйте бухгалтерські документи у відповідності до вказаної класифікацій:

1. За призначенням; 2. За місцем складання; 3. За порядком складання; 4. За кількістю операцій, що реєструються; 5. За ступенем механізації складання:	а) розпорядчі; б) внутрішні; в) разові; г) первинні; д) виготовлені машинними засобами; е) комбіновані; є) зовнішні; ж) бухгалтерського оформлення; з) зведенні; и) виконавчі (виправдні); і) накопичувальні; ї) створені засобами обчислювальної техніки; й) заповнювальні ручним засобом.
--	---

4. До типових форм первинної облікової документації доберіть їх види:

1. Облік касових операцій; 2. Облік банківських операцій; 3. Облік матеріалів; 4. Облік основних засобів; 5. Облік нарахування та виплати заробітної плати.	а) доручення; б) прибутковий касовий ордер; в) платіжна вимога; г) акт приймання-передачі основних засобів; д) акт про приймання матеріалів; е) реєстр чеків; є) розрахункова платіжна відомість; ж) особливий рахунок; з) лімітно-забірна картка; и) звіт касира; і) табель; ї) платіжне доручення; й) акт на списання основних засобів; к) журнал-ордер № 1; л) інвентарна картка обліку основних засобів.
---	--

5. Розмістіть документи в порядку їх послідовності оформлення:

- а) картотека аналітичних рахунків;
- б) групувальні відомості;
- в) первинні документи;
- г) Головна книга;
- д) журнал-ордер;
- е) фінансова звітність;
- ж) баланс.

6. При ліквідації підприємства, що не має право на всі документи:

- а) підлягають знищенню;
- б) зберігаються у бухгалтера підприємства не менше 10 років;
- в) повинні бути прийняті архівним підрозділом при органі місцевої адміністрації.

7. Як елемент методу бухгалтерського обліку інвентаризація представляє собою:

- а) перевірку наявності активів і їх ставлення з даними бухгалтерського обліку;
- б) елемент методу бухгалтерського обліку, який дозволяє натуральні вимірники перевести в грошові;
- в) елемент методу бухгалтерського обліку, який дозволяє вести первинне спостереження за об'єктами обліку;
- г) елемент методу бухгалтерського обліку, який дозволяє систематизувати облікові дані про наявність та рух об'єктів бухгалтерського обліку.

8. При проведенні інвентаризації складають:

- а) порівняльну відомість;
- б) відомості розподілу;
- в) відомості списання нестач;
- г) акт проведення інвентаризації.

9. В якому документі відображаються відомості про нестачі і лишки:

- а) порівняльній відомості;
- б) відомості розподілу;
- в) відомості списання нестач;
- г) акті проведення інвентаризації.

10. Куди відносять нестачі в межах норм природного збитку:

- а) на витрати виробництва;
- б) на збитки підприємства;
- в) на матеріально-відповідальну особу;
- г) списуються за рахунок прибутку.

11. Яка посадова особа затверджує акти інвентаризації:

- а) керівник підприємства;
- б) головний бухгалтер;
- в) голова ревізійної комісії;
- г) головний інженер.

12. Виявлені надлишки грошей в касі оприбутковують і зараховують:

- а) на збитки підприємства;
- б) до прибутку підприємства;
- в) на витрати виробництва;
- г) до бюджету.

13. Інвентаризація, що охоплює без виключення всі об'єкти підприємства і передбачає перевірку усього майна та стану розрахункових відносин називається:

- а) повною;
- б) частковою;
- в) тимчасовою;
- г) несподіваною.

14. Протокол засідання інвентаризаційної комісії затверджується керівником підприємства в термін:

- а) не пізніше 10 днів після закінчення проведення інвентаризації;
- б) в кінці місяця;
- в) не пізніше 15 днів після закінчення проведення інвентаризації;
- г) протягом дня.

ТЕМА 7. ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Метою заняття - засвоїти техніку реєстрації господарських операцій при журнальній формі бухгалтерського обліку, уявити роль облікових регістрів у системі бухгалтерського обліку підприємств.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Розкрийте сутність поняття «документація».
2. Які реквізити є обов'язковими в документі? Поясніть поняття «уніфікація»?
3. Що означає перевірки документу за змістом, за формою і арифметичні?
4. Що означає розцінка документу, його групування та контирування?
5. Які складові графіку (плану) документообороту? Який порядок зберігання документів?
6. Як класифікуються регістри бухгалтерського обліку? Які форми бухгалтерських регістрів Ви знаєте? Дайте їх характеристику.
7. Які способи виправлення помилок існують в обліку? Охарактеризуйте їх. Які існують способи та техніка запису в облікові регістри?
8. Назвіть особливості меморіально-ордерної форми обліку?
9. У чому полягає сутність журнально-ордерної та автоматизованої форм обліку?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 7.1

Необхідно:

На підставі наведених господарських операцій заповнити первинні документи та вказати кореспонденцію рахунків.

Дані для виконання завдання:

Документи для заповнення:

- видатковий касовий ордер (Додаток 7.1);
- прибутковий касовий ордер (Додаток 7.4);
- касова книга (Додаток 7.6);
- платіжне доручення (Додаток 7.5);
- рахунок фактура (Додаток 7.2);
- посвідчення про відрядження (Додаток 7.3);

- накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) (Додаток 7.7).

Дані господарських операцій за січень 20__р. , які підлягають документуванню

Документ	Зміст господарської операції
1	2
Видатковий касовий ордер	Заповнити видатковий касовий ордер №12 за 06.01.20__р. Відповідно заяви Поповичу Сергію Васильовичу видати кошти на витрати на відрядження в сумі 600грн. Паспортні дані Поповича - АК 073065, виданий 22.04.1998р. Богородчанським РВУМВС України в Івано-Франківській області. Керівник ТОВ «Мир»- Соколов І.П.
Рахунок - фактура	Оформіть накладну № 605 за 28.01. 20__р. за наведеними нижче даними: Постачальник: ВАТ «Млин» Код ЄДРПОУ 03100723 Юридична адреса – м. Ужгород, вул.. Гагаріна, 30 МФО 812316 Р/р 30178462530028 В КБ «Коопінвестбанк» м. Ужгород Перелік матеріалів: Мука -100 кг за ціною 12грн. Сіль - 100 кг за ціною 6 грн. Дріжджі - 250 кг за ціною 10 грн. Яйця - 500 шт за ціною 2,50 за штуку Маргарин 500 кг за ціною 20грн. Покупець : ТОВ «Смак» Код ЄДРПОУ 02641005 Юридична адреса – м. Мукачево, вул. Промислова, 12 р/р 30123400712006 в АКБ «Приватбанк» м. Мукачева, МФО 812160
Посвідчення про відрядження	Заповнити посвідчення про відрядження. ТОВ «Мир» відряджає у відрядження агронома Іванова Сергія Івановича до Вінницької насінневої станції м. Вінниці для придбання насіння цукрового буряка з 16-18 січня 20__р., наказ від 15 січня 20__р. №17, паспортні

	дані серія ВК №115687, посвідчення про відрядження підписаний керівником Соколов І.П.
Прибутковий касовий ордер	<p>Згідно господарських операцій з обліку руху грошей у касі ТОВ «Мир» за 06.01.20__р. заповнити прибутковий касовий ордер № 25. З поточного рахунка за чеком КБ 4655338 було одержано готівку до каси на виплату заробітної плати в сумі 40 000грн.</p> <p>Ідифікаційний код ЄДРПОУ -00373212</p> <p>Заповнити квитанцію до прибуткового касового ордеру.</p> <p>Головний бухгалтер - Кузь І.В.</p> <p>Касир - Розторопа О.Р.</p>
Платіжне доручення	<p>Платіжне доручення № 28, якщо меблевий комбінат (постачальник) відповідно до договору відвантажив 23 січня крісла готелю в м. Рівне у кількості 150 штук на суму 300 000грн. Вантаж відправлений залізницею за накладною № 105. Готель має поточний рахунок № 672457900401 у Центральному відділенні банку АКБ «Аваль» м. Рівне МФО банку 316205, код ЄДРПОУ 20991547.</p> <p>Податок на додану вартість, вказаний у документі, показує 60 000 грн. Меблевий комбінат, розташований в м. Івано-Франківському, має поточний рахунок № 310290730230, відкритий в Івано - Франківському відділенні банку, МФО банку 348139, код за ЄДРПОУ 139227476, керівник підприємства Гришак Ю.С., головний бухгалтер Коверець С.Л.</p>
Платіжне доручення	<p>Перераховано з поточного рахунку підприємства №000607209 в Печерському відділенні Перкомбанку м.Києва, код банку 322130 заводу "Львівмаш" на рахунок №00520311 у Львівському відділенні банку "Аваль" м. Львова, код банку 303120 грошові кошти згідно з рахунком-фактурою № 305 від 20. 01. 20_ р. за раніше отримані підшипники в кількості 600 шт., номер підшипників – 2201, ціна за одиницю – 35 грн, на загальну суму 21000 грн, у тому числі ПДВ – 4 200 грн.</p> <p>Платіжне доручення підписали: директор Сергієнко О.І., головний бухгалтер.</p>

Касова книга	<p>Скласти касовий звіт, якщо залишок грошей на початок дня 80грн., а за день відбулися такі операції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - отримано касиром Павленко І.І. грошові кошти з банку - 300 000грн. - видано аванс Петрову -300 грн. - видано кошти під звіт Іванову - 500грн. - отримано виручку продавця Гудзь - 2500грн.
Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення)	<p>Відпущено матеріали зі складу № 1 в цех № 2 для виготовлення продукції :</p> <ul style="list-style-type: none"> - цвяхи в кількості 1 кг за ціною 50грн ; - дошки в кількості 50 м за ціною 250грн за 1м; - підшипники в кількості 100 шт., номер – 2201, ціна за одиницю – 35 грн. <p>Вимогу підписали начальник цеху Попов А.О. та начальник відділу постачання Яковенко С.П.</p> <p>Замовлені матеріали відпущено зі складу № 1 через робітника цеху № 2 Курочкін П.П. у замовленій кількості.</p> <p>Матеріали видав зі складу зав. складу Купченко О.О., отримав робітник Курочкін П.П.</p>

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. Первинні документи це:

- а) процес оформлення господарських операцій відповідними документами;
- б) процес спостереження, вимірювання об'єктів обліку і реєстрація одержаної економічної інформації;
- в) письмові свідоцтва, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення.

2. З нижче приведених документів назвіть первинний документ:

- а) прибутковий касовий ордер;
- б) розрахунково-платіжна відомість;
- в) авансовий звіт.

3. Які види облікових робіт включає бухгалтерська обробка документів:

- а) перевірку, таксировку, групування, зведення, контировку документів;
- б) перевірку, таксировку документів;
- в) перевірку, зведення, контировку документів.

4. Що розуміють під документооборотом:

- а) проходження документами значної кількості етапів;
- б) рух документів від моменту складання на даному підприємстві або одержання зі сторони до використання для бухгалтерських записів і передачі в архів;
- в) упорядкованість руху документів та своєчасного одержання їх для бухгалтерських записів?

5. Хто здійснює контроль за виконанням графіку документообороту:

- а) особа уповноважена головним бухгалтером;
- б) керівник підприємства;
- в) головний бухгалтер?

6. Для чого призначені облікові реєстри:

- а) для хронологічного і системного обліку господарських операцій;
- б) для узагальнення процесів господарської діяльності;
- в) для систематизації господарських операцій?

7. Яким способом виправляють помилку в кореспонденції рахунків:

- а) способом «червоного сторно»;
- б) коректурним способом;
- в) способом додаткової бухгалтерської проводки?

8. Яка форма бухгалтерського обліку являється поширеною для виробничих підприємств в сучасних умовах:

- а) меморіально-ордерна форма обліку;
- б) журнально-ордерна форма обліку;
- в) форма обліку «Журнал-головна»?

9. Головна книга призначена для:

- а) щомісячного узагальнення даних поточного обліку;
- б) визначення собівартості;
- в) аналітичного обліку;
- г) ведення журналів ордерів.

10. Записи в облікових регістрах при журнально-ордерній формі обліку звіряють:

- а) з даними первинних документів, що послужили підставою для записів в них;

- б) з даними комбінованих документів;
- в) з даними розпорядчих документів;
- г) з даними внутрішніх документів.

11. Синтетичні облікові реєстри призначені для:

- а) групування та систематизації однорідних за економічним змістом господарських операцій;
- б) порівняння підсумку на рахунках;
- в) підсумку записів у журналах;
- г) узагальнення даних синтетичного обліку.

12. Обов'язково для кожного синтетичного та аналітичного рахунка відводять:

- а) окрему книгу;
- б) певну кількість сторінок однієї книжки;
- в) декілька книг;
- г) декілька сторінок відокремлених і скріплених печаткою.

13. Картки, як облікові реєстри, найбільше застосовують для ведення:

- а) синтетичного обліку грошових коштів;
- б) аналітичного обліку основних засобів та ТМЦ;
- в) синтетичного обліку витрат на виробництво;
- г) обліку розрахунків.

14. Бухгалтерська звітність складається на підставі:

- а) даних бух обліку для задоволення потреб певних користувачів;
- б) даних допоміжних відомостей;
- в) даних журналів-ордерів;
- г) даних звіту про власний капітал.

ТЕМА 8. ОБЛІК ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

Метою заняття - з'ясувати стадії кругообігу засобів та вивчити побудову господарських процесів і відображення їх в обліку

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Назвіть стадії кругообігу засобів.
2. Що передбачає процес постачання?
3. Які основні завдання обліку процесу постачання?
4. Які рахунки використовуються для обліку запасів?
5. Дати загальну характеристику побудови обліку процесу заготівлі.
6. Яка роль та призначення процесу виробництва?
7. Які завдання обліку виробництва?
8. В якому розрізі ведеться аналітичний облік по рахунку 23 «Виробництво»?
9. Яка продукція вважається проданою?
10. Дати загальну характеристику побудови обліку процесу реалізації.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Процес придбання

Завдання 8.1

Необхідно:

На підставі наведених даних скласти бухгалтерські кореспонденції та визначити первісну вартість придбаного основного засобу.

Дані для виконання завдання:

Перелік господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн.
1	Оприбутковано від ВАТ «Граф» автотранспортувач, у тому числі ПДВ	12000
2	Акцептовано пред'явлений до оплати рахунок транспортної організації та перевезення автотранспортувача, без ПДВ	500
3	Перераховано ВАТ «Граф» за автотранспортувач та транспортної організації за його доставку	?
4	Нараховано заробітну плату робітникам підприємств за вантажно-розвантажувальні роботи	150
5	Проведено відрахування на соціальні заходи від заробітної плати робітників (приблизно 22%)	?
6	Введено в експлуатацію автотранспортувач	?

Завдання 8.2

Необхідно:

Сформулювати господарські операції, указати кореспондуючі рахунки та визначити середньозважену собівартість придбаного зерна пшениці за наведеними нижче даними.

Дані для виконання завдання:

На заводі «Каскад» для виробництва борошна на початок місяця є 20 т. зерна за ціною 550 грн. за 1 т.

Протягом звітного місяця завод закупив зерно:

- у ТОВ «Венера» у кількості 160 т. по 690 грн. за 1 т. з ПДВ;
- у ТОВ «Марс» - 280 т. по 620 грн. за 1 т. без ПДВ; ПДВ - ?

Витрати з доставки зерна становили:

- акцептовано рахунок АТП 28 за доставку зерна – 600 грн. з ПДВ;
- прийнятий до сплати рахунок залізниці – 1930 грн. без ПДВ; ПДВ - ?
- нарахована заробітна плата робітникам за розвантаження зерна з відрахуваннями – 650 грн.

Завдання 8.3

Необхідно:

Скласти кореспонденції рахунків за наведеними господарськими операціями, визначити фактичну собівартість придбаних матеріалів на суму транспортно-заготівельних витрат за наведеними нижче даними.

Дані для виконання завдання:

На підприємстві на початок місяця є 20 тис. шт. цегли за ціною 300 грн. за 1 тис. шт. та 40 куб. піску за ціною 15 грн. за 1 куб. Залишок транспортно-заготівельних витрат – 60 грн.

Протягом звітного місяця будівельна фірма закупила:

- у ТОВ «Цвях»: цеглу у кількості 230 тис. шт., по 300 грн. за 1 тис. шт., з ПДВ та 20 куб. піску по 25 грн. за 1 куб. без ПДВ. Рахунок постачальника сплачено з поточного рахунку;

- у ТОВ «Будівельник»: 70 куб. піску на суму 1680 грн. з ПДВ.

Загальні витрати з доставки матеріалів становили:

- акцептовано рахунок АТП 308 за доставку – 762 грн. з ПДВ;
- прийнятий до сплати рахунок залізниці – 1890 грн. без ПДВ; ПДВ - ?
- нарахована заробітна плата робітникам за розвантаження з відрахуванням – 715 грн.

На будівництво списано 200 тис. шт. цегли та 100 куб. піску.

Процес виробництва

Завдання 8.4

Необхідно:

На підставі наведених даних скласти калькуляцію собівартості виготовленої продукції.

Дані для виконання завдання:

Випущено холодильників – 110 шт.

Витрати на місяць:

матеріали – 60995 грн.,

комплектуючі вироби – 48114 грн.,

транспортно-заготівельні витрати – 759 грн.,

заробітна плата – 5225 грн.,

відрахування на соціальні заходи - 858 грн.,

загально виробничі витрати – 13629 грн.

Завдання 8.5

Необхідно:

1. Скласти бухгалтерські кореспонденції та сформулювати зміст господарських операцій.

2. Визначити собівартість готової продукції, якщо протягом місяця на підприємстві здійснені такі операції:

- відпущено зі складу та витрачено на виробництво продукції:

1. матеріалів – 2600 грн.;

2. палива – 1800 грн.

- акцептовано платіжні документи Міськелектромережі за використану для виробничих потреб електроенергію – 960 грн. (у тому числі ПДВ);

- нараховано заробітну плату робітникам осинового виробництва – 8000грн;

- проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством – 2960грн;

- прийнято до оплати рахунок водоканалу за воду, використану для технічних цілей – 180 грн. (у тому числі ПДВ);

- оприбутковано з виробництва на склад 100 одиниць готової продукції за фактичною собівартістю (незавершене виробництво на кінець місяця становитиме 310 грн.).

Завдання 8. 6

Необхідно:

1. Скласти бухгалтерські кореспонденції та сформулювати зміст господарських операцій.

2. Здійснити записи на рахунках 23 «Виробництво», 91 «Загально виробничі витрати».

3. Визначити виробничу собівартість виготовлених холодильників і морозильних камер, якщо протягом місяця виготовлено 50 холодильників і 30 морозильних камер, незавершеного виробництва на кінець періоду немає.

Дані для виконання завдання:

- незавершене виробництво на початок місяця: холодильників – 3670 грн., морозильних камер - 1350 грн.;

- витрачено матеріалів на виготовлення: холодильників – 11050 грн., морозильних камер – 5800 грн., загально виробничі потреби – 660 грн.;

- витрачено комплектуючих виробів на виготовлення: холодильників – 25060 грн., морозильних камер – 12980 грн.;

- нарахована заробітна плата робітникам: за виготовлення холодильників – 3200 грн., морозильних камер – 1800 грн.; загально виробничому персоналу – 1100 грн.;

- проведено відрахування на соціальні заходи від зарплати робітників за виготовлення: холодильників – 1184 грн.; морозильних камер – 666 грн., загально виробничого персоналу – 407 грн.

- згідно з рахунком енергозбуту та довідкою енергетики одержана енергія розподіляється на : виготовлення холодильників – 149 грн., морозильних камер – 260 грн., загально виробничі потреби – 126 грн. (без ПДВ);

- нараховано амортизацію основних засобів загально виробничого призначення – 98 грн.;

- здійснено розподіл загально виробничих витрат (витрати розподіляються пропорційно основні заробітній платі).

Процес реалізації

Завдання 8.7

Необхідно:

На підставі наведених нижче даних скласти бухгалтерські кореспонденції, визначити результат від продажу продукції.

Перелік господарських операцій.

Зміст господарських операцій	Сума, грн.
Списано фактичну собівартість проданої продукції. У звітному місяці продано 8 верстатів серії Ш-85 (собівартість одного верстата становить 5000 грн.)	?
Акцептовано рахунок транспортно-експедиційної контори за перевезення продукції, визначеної для продажу (з ПДВ)	9000
Нараховано заробітну плату робітникам за навантаження продукції, призначеної для продажу	160
Виставлений рахунок покупцеві згідно з договором (з ПДВ)	72000
Отримано вексель від покупця за продану продукцію	20000
Списано витрати на збут	?
Списано собівартість реалізованої продукції	?
Списано доходи від реалізації на фінансовий результат	?
Визначено фінансовий результат від продажу	?
Нараховано податок на прибуток згідно з чинним законодавством	?

Завдання 8.8

Необхідно:

1. Скласти бухгалтерські кореспонденції та сформулювати зміст господарських операцій.
2. Визначити суму нерозподіленого прибутку.

Дані для виконання завдання:

Протягом звітного періоду прибуток у сумі 15 000 грн. був розподілений за такими напрямками:

- нараховані дивіденди учасникам (15%);
- створено резервний капітал (10%);
- поповнено розмір статутного капіталу (5%).

Завдання 8. 9

Необхідно:

Сформулювати господарські операції, вказати кореспондуючі рахунки, обчислити первісну вартість придбаного вапна за наведеними нижче даними.

Дані для виконання завдання:

На Сумському силікатному заводі для виробництва силікатної цегли на початок місяця є 80 т. вапна за ціною 175 грн. за 1 т. Протягом звітнього місяця завод закупив вапно:

- У ВАТ «Суми хімпром» у кількості 120 т. по 160 грн. за 1 т. без ПДВ; ПДВ - ?
- У Слав'янського заводу – 100 т. по 148 грн. за 1 т. без ПДВ; ПДВ - ?

Витрати з доставки вапна становили:

- послуги власного автотранспорту – 600 грн.;
- акцептовано рахунок залізниці – 1400 грн. без ПДВ; ПДВ - ?
- нарахована заробітна плата робітникам за розвантаження вапна з відрахуваннями - 500 грн.

Завдання 8. 10

Необхідно:

Сформулювати господарські операції, вказати кореспондуючі рахунки та обчислити собівартість виготовленої цегли, використовуючи розрахунки (завдання 8.9) та наведені нижче дані.

Дані для виконання завдання:

Незавершене виробництво цегли на початок місяця становило 37092 грн.

На виробництво продукції було відпущено 228 т. вапна за вартістю вибуття, розрахованою за формулою середньозваженої собівартості; піску – на суму 19800 грн., а також відбулися такі втрати:

1. нарахована зарплата робітникам цехів з виробництва цегли: сума зарплати – 10500 грн., відрахування – 3885 грн.;
2. нарахована зарплата персоналу управління – 3060 грн., відрахування – 1132 грн.;
3. нарахована амортизація на основні засоби цехів з виробництва цегли в сумі 1200 грн., контори заводу – 700 грн.;
4. згідно з авансовими звітами списані витрати на відрядження апарату на суму 600 грн.;

- 5. нарахована заборгованість за електроенергію, опалення (без ПДВ) – 1080 грн.;
- 6. оприбуткована виготовлена цегла у кількості 600 тис. шт. (суму визначити).

Завдання 8. 11

Необхідно:

Сформулювати господарські операції, вказати кореспондуючі рахунки і визначити фінансовий результат діяльності підприємства за місяць (завдання 8.9 – 8.10), якщо було реалізовано 500 тис. шт.. цегли вартістю 350 грн. без ПДВ. Гроші надійшли на поточний рахунок підприємства.

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ:

1. За якою оцінкою оприбутковують запаси від постачальників?

- а) методом «ФІФО», або методом «ЛІФО»;
- б) обліковою вартістю;
- в) первісною вартістю.

2. Назвіть складові первісної вартості запасів:

- а) купівельна вартість запасів та інші витрати з придбанням запасів;
- б) купівельна вартість запасів, транспортно-заготівельні витрати та інші витрати з придбанням запасів;
- в) суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику, та податок на додану вартість.

3. Дайте характеристику рахунку 20 Виробничі запаси:

- а) активний, інвентарний рахунок, де по дебету — відпуск, уцінка запасів, по кредиту — надходження, до оцінка запасів;
- б) активний, інвентарний, призначений для обліку процесу постачання;
- в) активний, інвентарний рахунок, де по дебету — надходження запасів, до оцінка, а по кредиту — списання, відпуск, уцінка запасів.

4. Який зміст господарської операції відображає бухгалтерський запис в грн.:

Дт 20 6 000 Дт 64 1 200 Кт 63 7 200

- а) оприбутковано виробничі запаси, виготовлені власними силами;
- б) оприбутковано запаси за грошові кошти;
- в) оприбутковано виробничі запаси, що надійшли від постачальників?

5. З нижче приведених методів оцінки вкажіть, за яким методом оцінюють запаси при їх відпуску на протязі місяця:

- а) середньозваженою собівартістю;
- б) первісною вартістю;
- в) чистою вартістю реалізації.

6. Списання матеріалів на виробництво основної продукції оформлюється бухгалтерською проводкою:

- а) Дт 23 Кт 205;
- б) Дт 23 Кт 201;
- в) Дт 91 Кт 201;
- г) Дт 23 Кт 203.

7. Які з наведених витрат включаються в собівартість придбання запасів:

- а) витрати на дослідження і розробки;
- б) витрати на збут;
- в) транспортно-заготівельні витрати;
- г) ПДВ?

8. Списання палива в виробництво на технологічні потреби виготовлення продукції оформлюється бухгалтерською проводкою:

- а) Дт 23 Кт 203;'
- б) Дт 23 Кт 201;
- в) Дт 24 Кт 203.

9. Назвіть витрати, які впливають на виробничу собівартість продукції:

- а) інші операційні витрати;
- б) загальновиробничі витрати;
- в) адміністративні витрати.

10. Який порядок списання адміністративних витрат:

- а) на фінансові результати діяльності підприємства;
- б) на валові витрати підприємства;
- в) на собівартість реалізації продукції.

11. Назвіть первинний документ, за яким оформлюють надходження готової продукції з виробництва на склад:

- а) вимога;
- б) здавальна накладна;
- в) накопичувальна відомість надходження готової продукції.

12. На фактичну собівартість реалізованої готової продукції складається бухгалтерська проводка:

- а) Дт 901 Кт 791;
- б) Дт 901 Кт 26;
- в) Дт 901 Кт 23;
- г) Дт 23 Кт 901.

13. Якою бухгалтерською проводкою відображають списання в кінці місяця витрат на збут:

- а) Дт 93 Кт 201;
- б) Дт 791 Кт 93;
- в) Дт 93 Кт 66;
- г) Дт 93 Кт 65?

14. Нарахування податку на додану вартість з реалізованої продукції відображається:

- а) Дт 701 Кт 641;
- б) Дт 36 Кт 701;
- в) Дт 641 Кт 701.

ДОДАТКИ

Додаток 7.1

Мінстагу України

від 15.01.1996 р. N 51

Ідентифікаційний

код ЄДРПОУ

Код за УКУД

Видатковий касовий ордер

Номер 0001-9999	Дата 00.00.00 рр.		Відсоток 00000000 процентів розрахунок	Код 00000000 суб'єкта обліку	Сума	Код 00000000 цілість процентів копійок	
1	2	3	4	5	6	7	8

Видати _____
примітка: ~~00~~ п. по банківській

Підстава: _____

_____ грн. _____ коп.
примітка

Додаток: _____

Керівник

Головний бухгалтер

Одержав _____ грн. _____ коп.
примітка

“ _____ ” _____ 200__ р.

Підпис

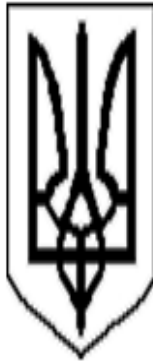
За _____
підписанням особи, дата та місце видачі документа, який

засвідчує особу одержувача

Видав касир

форма А-1

ПОСВІДЧЕННЯ ПРО ВІДРЯДЖЕННЯ

Штамп підприємства,
установи, організації

Видано _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

відрядженому до _____
(пункти призначення)

_____ (найменування підприємства,

установи, організації)

Термін відрядження « _____ » днів

_____ (мета відрядження)

Підстава: наказ « _____ » _____ 200__ р. № _____

Дійсно при пред'явленні паспорта
серії _____ № _____

М. П.

Керівник

Додаток 2до Положення про ведення касових операцій
у національній валюті в Україні

Типова форма № КО-1

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ

(найменування підприємства (установи, організації))

Прибутковий касовий ордер № _____
від " ____ " _____ 20__ р.

Кореспондую- чий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	

Прийнято від _____

Підстава: _____

Сума _____

_____ грн. ____ коп.
(словами)

Додатки: _____

Головний бухгалтер _____
(підпис, прізвище, ініціали)Одержав касир _____
(підпис, прізвище, ініціали)Л _____
і (найменування підприємства, установи, організації)**Квитанція****до прибуткового касового ордеру № _____**

від " ____ " _____ 20__ р.

Прийнято від _____

Підстава: _____

Сума _____
(словами)

_____ грн. ____ коп.

М. П.

Головний
бухгалтер _____
(підпис, прізвище, ініціали)Касир _____
(підпис, прізвище, ініціали)

0410001

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № _____

від “__” _____ 200__р.

Одержано банком
“__” _____ 200__р.

Платник

Код

Банк платника

в м.

Код банку

ДЕБЕТ рах. №

СУМА

Одержувач

Код

Банк одержувача

в м.

Код банку

КРЕДИТ рах. №

Сума (словами)

Призначення платежу

М.П.

Підпис

Проведено банком

“__” _____ 200__р.

Підпис банку

Форма № КО-4

Каса за «___» _____ 20___ р.

Аршуш _____

Номер документа	Від якого підприємства чи кому заведено	Номер кореспондентського рахунка	Прибуток	Відрахунок
	Залишок на початок дня			
Разом на день				
Залишок на кінець дня				
У тому числі на зарплату				

Касир _____

Записи у касовій книзі перевірені і документи у кількості _____
(підпис)Прибутковий та _____ видатковий одержав
(підпис)

Бухгалтер _____

Рік	Місяць	Число	Сільгоспдпри- ємство	Шифр	Відділен ня	НАКЛАДНА № _____ (внутрігосподарського призначення)	Опера ція	Одержу вач	Відправ ник
200									

Через кого (кому) _____

Призначення _____

Назва, сорт, розмір	Шифр синтет. та аналіт. обліку		Одиниця виміру	Кількість			Ціна	Сума
	Дебет	Кредит		Затребувано	Відпущено	Прийнято		

Затребував

шофера

Дозволено

Прийняв від

керівник

водія

бухгалтер

Відпустив

Прийняв

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і допов. /М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Л.Г. Панченко та ін.; За ред. проф. М.Ф. Огійчука. — К.: Вища освіта, 2003. — 800 с.
2. Бухгалтерський облік : підруч. / Р. Ф. Бруханський. — Тернопіль : ТНЕУ, 2016. — 480 с.
3. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: 2001: Навч. посібник/ За і ред. М.В. Кужельного. — 6-те вид.— К.: А.С.К., 2001.
4. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. — Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. — 392 с.
5. Практикум з бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах за національними стандартами: Навч. посібник / М.Ф. Огійчук, Л.Г. Панченко, Л.О. Сколотій та ін.; За ред. проф. М.Ф. Огійчука. — К.: Вища освіта, 2003. — 464 с.
6. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. / О. І. Васюта-Беркут, Г. Ф. Шепітко, Н. О. Ромашевська; За заг. ред. В. Б. Захожая. — 2-ге вид., стереотип. — К.: МАУП, 2003. 176 с.: іл. — Бібліогр.: с. 170.
7. Фінансовий облік : конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов. — Суми : Сумський державний університет, 2018. — 395 с.